

1 Timoteo

1 1 Pau²lah³lo²na¹xai²na² ũ³wha²li¹le¹nxa²ha¹wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la² i³sa²si¹hã³ũ¹sa²jah¹lo²sa¹wa². Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa² i³hen³-txi³si¹ha¹jau³su² i³sa²si¹hã³ũ¹sa²na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ³nu²kxai³lu² txa²wã¹ẽ¹na² sa²hau³ko³tẽ³jah¹la² i³kwa³na³sai¹ni² Je³su² Kris²tu³jah¹la² wah³nxe³kĩ³jah¹la² i³kwa³na³sai¹ni² nxe³sain¹na²hẽ³la². 2Nxe³na¹jut3su² Ti³mo²jah³lo²si¹nha²kxai³ ain³kxi²sẽ¹la². Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ain³kxi²sa¹nha²kxai³ txa²wẽ³sũ³te²si¹-lxa². Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la² Txa²wã¹wĩ³nu²su² ha²kxai³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³ya³-sxã³ kãin² thã³ti³la² a³lxi²nxa²si¹hi² wi¹lhin¹sxã³ thã³ti³la² sa²hau³ko³txa²si¹hi² wxa²nxũ²kwai³nãu³a² ã³nhãu²no³txa²si¹hi² nxe³nxa²si¹jau³su² ten³sa³nha²wa².

Wãn³txa² ki³han³jau³su² i³tih³nxe³nyhain¹jau³su²

3-4 Nxe³ha²kxai³ Ma³se³to²na²ko³xa² ai³te³lhxã³ nxa¹hĩ¹nai³tã² e³kxi¹-nxa²ha¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³nxa²ha¹te³nah¹lxi¹:

—~E²fe³so³thĩ³na² hã¹sxã³ yxau³sẽ¹li¹. A²nũ²a² i²li³te²a² wãn³txa² ki³han³-jau³xa² i³tih³nxe³nyhai¹nha³tai¹. Nxe³te²a² ha³ya³kxa² o²la³kxain¹si¹hin¹jau³su² i³ye³kxi¹tai¹nhẽ³li¹. Wãn³txa² ki³han³jau³su² jau³xa² ã³na¹i² wxa²wĩ³na²-nãu³xu¹tai²na² he¹ta¹hxai²hẽ¹li¹. Nxe³jau³xai²na² ya²la³tu³txa³kxai²nãn²tu³ ã³na¹i² nxe³ain¹si¹hin¹jau³su² i³ye³kxi¹tai¹nhẽ³li¹. Nxe³jau³xai²li² a²ẽ¹nãu³ai²-na² hxi²kan¹txi³ yxo²i²kĩ³jau³sxa³wa². Yxã¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² so¹lxi³ hxi²kan¹txi³ yxo²i²kĩ³jau³xai²la¹wa². 5Nxe³sxã³ wain³txi³ i³tih³nxain¹kĩ³kxai²-nãn²tu³ a²ẽ¹nãu³ai²na² wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ yũ³ha²kxai³ wain³ye¹nxa²ju³ta² so¹lxi³ kãĩ³ha²kxai³ Je³su²jah³la² txa²wã¹ẽ¹nãu³a² sa²hau³ko³tẽ³ju³ta² yxo²-i²ha²kxai³ ai¹nhĩ³nx2na³la². Ain¹kxai²nãn²tu³ a³lxi²waun¹nyhu¹kĩ³ju³ta² ã²la² kãĩ²nhĩ³nx2na³la². Ju¹ta²li² ten³sa³nha²wa². 6Yxã¹ta¹ a²nũ²a² i²li³te²a² wãn³txa² toh³lxi³jau³xa² ain³so¹ain¹ka³tu³ wãn³txi³khai³xa² sa²kxai³lu² ã³na¹-ain¹na²hẽ³la². Kwa²toh³lxi³jau³xa² i³tih³nxain¹te²ju³hẽ³la². 7Nxe³sxã³:

—~Moi³se²ah³lu¹tai²na² wha²li¹txã³nxu¹tai²na² wãn³txa² i³tih³nxe³-jah¹lo²sa¹wi¹. Nxain¹na³la². Nxe³yã¹ta¹ jau¹xai²na² i³tih³nxain¹jau³xai²na² a³la³kxai¹nxa³ha²kxai³ a²si³yxau³tãu³a² ain³nha²nxa³ha²kxai³ nxe³ain¹na³la².

8Ai¹nha²kxai³ Moi³se²ah³lu¹tai²na² wãn³txa² i³tih³nxain¹jau³xu¹tai²na² wain³txi³ sa²yxõ²we¹tain¹kxai²nãn²tu³ wi¹te²ju³hẽ³la². 9Yxã¹ta¹ wi¹lhin¹tũ³ka³-

txi³ki³nāu¹xai²na² i³tih³nxe³nē³jau³sxa³wa². Yxān¹ta¹ a²nū²a² ko³nxe³ti³ kái³te²su² te²na² Txa²wā¹sū³na² i³xan³ta³kxain¹te²su² te²na² a²e¹nāu³ai²na² i³ne³wā³nūn³-ta³kxi²te²su² te²na² Txa²wā¹sū³na² sa²nēn¹kxi²nxa³te²su² te²na² Txa²wā¹sū³na² ko³nxe³ti³ e³kxi²te²su² te²na² a²wi³nu²su² ta³nxa² a²hā³ka³nū²su² ta³nxa² i³xan³-txa³kxain¹te²su² te²na² a²nū²a² su²lhā³nyhu¹ki³te²su² te²na² nxe³te²a² yxo²ha³kxa¹ Txa²wā¹sū³na² i³kwa³na³nē³jau³xai²ta² i³tih³nxe³jau³nū³ai²la¹wa². 10Te²yā¹nxe³-sxā³tū¹ka³txa² te²yā¹xain¹nūn³na³la². Kuh³lxa³thin¹khaixl¹te²su² te²na² in³txi³su² ta³nxa² txu¹su² ta³nxa² kuh³lxa³thin¹sxā³ ũ³whin¹ta³kxi²nyhu¹ki³te²su² te²na² a²nū²a² ā³xa² nū³kxūn³txi³ kái³so¹sxā³ kwa²wa³kon³kxi²si¹jau³su² kwa³na³te²su² te²na² i³ki³ha¹kxi²te²su² te²na² a²nū²a² i³ki³ha¹kxi²sxā³ ko³nxe³ti³ e³kxi²nyhu¹-te²su² te²na² wi¹lhin¹jau³xa² yxo²kwīn¹kxi²te²su² te²na² nxe³te²a² yxo²ha³kxa¹ Moi³se²ah³lu¹tai²na² wān³txu¹tai²na² i³tih³nxe³jau³xai²la¹wa². Nxe³jau³xai²na² yxo²ha³kxa¹ a²nū²a² wi¹lhin¹te²a² ā³la² sa²yxo²we¹tain¹te²ju²hē³la². 11Yxān¹ta¹ wān³txa² wxi²kin³ti³ton³khaixl¹si¹nhē³jau³su² yū³na¹wa². Nxe³jau³xai²na² Txa²-wā¹sū³na² Wi¹lhin¹ta² Si³yxau³jah¹la² ũ³hū¹sa²jau³xai²la¹wa². Txa²wā¹ē¹nāu³ai²na² sa²hau³ko³tū¹nhē³jau³xai²la¹wa². I³tih³nxe³nxa²ha¹jau³xai²ta³lxa²na³la².

Je³su² Kris²tu³jah¹la² sa²nēn¹kxi²jau³su²

12Nxa²ha¹te¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ sa²nēn¹kxi²to³ha¹wa². I³nū³kxūn³txi³sai¹nha²kxai³ ya³nān³ta³ki¹la²sxā³ wi¹kāi³-a¹kxe³su² nxe³ye²sa²jau³su² i³kaixl¹so¹sai¹nha²kxai³ nxe³sain¹na²hē³la². Sū³na² wān³txa² wi¹jau³xa² i³hen³txi³te³lhxā³ i³kaixl¹so¹sain¹na²hē³la². 13Nxe³na¹hi¹nai³-kxai³lu² nxe³na²hē³la². Txa²wā¹sū³na² ko³nxe³te²lo³txai¹na¹ha²kxai³ Je³su²jah¹la² a²sa³wi³ha³lxa² khāuh³lxa³tai¹na¹ha²kxai³ nū³kxūn³txi³ an³txi³ti³hin¹sxā³ o²la³kxi²-na¹ha²kxai³ nxe³na²hē³la². Txa²wā¹sū³na² wān³txa² ko³nha²nxa³ha²kxai³:

—Wain³txi³ kái³a¹xā¹. Nxa¹jau³tū³ ko³nxe³ti³ kái³a¹hē³la². Nxe³na¹kxan²ti³ wi¹lhin¹sxā³ thāi³ti³la² sa²hau³kot³sa³na²hē³la². 14Nxe³sa³nū²la² Je³su² Kris²-tu³jah¹lo²kxai³lu² thāi³ti³la² a³lxi² wa³to²hi²ha²kxai³ wi¹lhin¹khai¹nxe³ha²kxai³ yxo²i²si¹sain¹jau³su² i³yau¹ti³sai¹ni² a³lxi¹na¹ju³ta³nū³a² ũ³hū¹sai¹ni² Je³su² Kris²-tu³jah¹la² nxe³sa³na²hē³la². Ā³nū²nxi²sxā³ yxau³a³sa³ha²kxai³ nxe³sa³na²hē³la². 15Nxe³na¹jut³su² Je³su² Kris²tu³jah¹lo²su² te²kxai³lu² a²nū²a² yxo²ha³kxa¹ a²e¹-nāu³ai²na² sa²hau³ko³txi² ko³nxe³ju³ta² wā³ko³txa³te²tū³ sa²wa²su¹txi² nxe³te³lhxā³wxā³na²hē³la². Nxe³te²jai¹ti²tu³wa². Txai²li² kxā³nxa² ko³nxe³ti³ kái³ wa³to²hi² jah¹lo²su² na²hē³la². Ki³han³nxa³wa². Wān³txi³tū³ e³a¹wa². 16Jā¹nxe³na¹ju³kxai³lu² nxe³na¹kxan²ti³nū¹ Txa²wā¹sū³na² wi¹lhin¹sxā³ thāi³ti³la² sa²hau³kot³sa³na²hē³la². Sa²ju³tan¹te²kxa³yā³lhu² Je³su² Kris²tu³jah¹lo²kxai³lu² ya³nān³ta³ki¹la²ha²kxai³la¹ txa²e¹nāu³ai²na² sa²hau³kot³sa³na²hē³la². Nxe³ha²kxai³ nxe³hi¹nān¹te²tū³ a²nū²a² i²li³te²a² yxo²i²kxai²nān²tū³ ka³te³na² wi¹tāu³a² nxe³ti³hi¹tain¹nūn³tu¹wa². 17Nxe³-jut³su² Txa²wā¹sū³na² so¹lxi³ Txa²wā¹si³yxau³jah¹lai¹la¹wa². A²wi¹lhi¹nu¹tai²na² yen³kxa² yū²nxa³hi¹nū¹tai²nān¹te²tū³ Txa²wā¹sū³na² yxau²sa²te³jah¹lai¹la¹wa². Hai³txi³ ya³lu²ju³ta² yū³jah¹lo²sxa³wa². I²ki³sxa³hi¹nu¹tai²nān¹jah¹lo²su² na³la². Hāi¹nxe² sa²nēn¹kxi²yxau²xai³ki³jah¹lo²su² na³la².

18 Nxa²ha¹te¹ Ti³mo²jah³lāi³. Txa²wēt³si¹lxa². Wān³txa² e³kxi¹nxa²ha¹-
 jau³xai²na² ain³so¹sē¹la². Sa²yo²wet¹sē¹la². Kxā³nxai³tā² Txa²wā¹sū³na²
 wān³txa² e³kxi²tū³ka³txai²na² e³kxi²nē³lain¹jau³xai³tā² ne³wā²na³-
 txa³hē¹la². Ne³wā²na³xan³kxai²nān²tū³ i³nxū²kwai³lxū¹txi³nxa²tu¹wa².
 Nxe³nxa²ha²kxai³ Txa²wā¹sū³na² wa³ka³li³yu³ta² wain³txi³ o²la³kxin¹-
 tu¹wa². 19 Ā³na¹sxā³ yo²i²nxā²nxa³lho³la². Wxa²ē¹nāu³ai²na² wain³txi³
 i³ye³kxi²nha¹tu¹wa². Nxe³to³ta¹ a²nū²a² i²li³te²a² Sū³na² wān³txai²li²
 nxe³wā²na³ai¹nha²kxai³ yo²i²ain¹ju³ta² ne³wā²na³ain¹na²hē³la². 20 I³me³-
 ne²u²jah¹la² A³le³syān²trah¹la³ nxe³ya³sxā³ te²yā¹nxe² kāi³ain¹na²hē³la².
 Ai¹nha²kxai³ Sa³ta³na²jah¹la² hxi²ka² ū³hū¹ai¹na²hē³la². Nxi¹na¹ha²kxai³
 Txa²wā¹sū³na² a²i³lxa² ko³nxe³ti³ e³kxain¹jau³xa² ā³na¹si¹hai¹na¹jau³sa².

Txa²wā¹sū³na² i³ye³kxi²kī³ju³ta² i³yau¹ū³jau³su²

2 1 Ju²ta³la³ nxa²ha¹te¹ Txa²wā¹sū³na² e³kxi²yxau²xai³txa²hē³la².
 Nxe²e³kxin¹te³nah¹lxi¹:

—~Jah¹lai²li² hxi²ka¹nai¹nxa³wi¹. Ā³non²ta³kxi¹txai¹nhē³li¹. Nxe³ta³nxa²:

—~Jah¹lai²li² wi¹li²txai¹nhē³li¹. Nxe³ta³nxa²:

—~Jah¹la² a²ē¹nāu³ai²na² sa²hau³ko³txai¹nhē³li¹. Nxe³ta³nxa²:

—~Jah¹lai²li² ā³non²ta³kxai¹nīn¹tai¹ti²tu³wi¹. Wi¹lhin¹khai¹ni¹lxi¹. Sa²-

nēn¹kxi¹nxa²ha¹wi¹. Nxe³ta³nxa² nxe³txain¹to³hē¹la². A²nū²a² yo²ha³kxa¹

nxe³nūh¹txai¹nhē³la². 2 Nxe³sxā³ kwa³na³nē³tū³ka³txa² Txa²wā¹hxi²kan¹ti³nāu³xā²

yo²ha³kxa¹ Sū³na² nxe²e³kxi¹txai¹nhē³la². Nxe¹kxai²nān²tū³ ha³lo²a² sa²hāu²-

no³ti² txa²wā¹ē¹nāu³ai²na² sa²hāu²no³ti² nxe³kxai²nān²tū³ wi¹yau³hī³kī³tā³la².

Nxe²kxai²nān²tū³ wi¹lhin¹sxā³ yxau² wi¹lhen³txi¹nyhu¹sxā³ yxau² nxe³hī³kī³tā³la².

3 Nxe³kī³kxai²nān²tū³ wi¹lhi³nx2na³la². Txa²wā¹sū³na²kxai¹lu² txa²wā¹ē¹nāu³ai²na²

sa²hau³ko³tē³jah¹la²kxai¹lu² ka³lih³khai¹nxe³hī³nx2na³la². 4 Nxe³ha²kxai³ a²nū²a²

yo²ha³kxa¹ a²ko³nxe³ju³ta² wxa²wa²su¹txū¹hai¹ni² wān³txa² ya²la³yau³xa² a³la³-

kxi²si¹hai¹ni² nxain¹ju³ta³nū³a² Txa²wā¹sū³na² a²ten³ju³tai²la¹wa². 5 Txa²wā¹sū³na²

ka³na³ka³na³tā³la². Te²ya¹nxe³sxā³ a²nū²a² ka³na³ka³na³te²a² Je³su² Kris²tu³jah¹la²

so¹lxi³ a²nū²nāu³xai²na² Txa²wā¹sū³na² yen³nāu³a² i²sa²si³te³kxi²nē³jah¹lai²la¹-

wa². A²nū²a² ā³xa² hxi²kan¹te²sxa³yu²hē³la². 6 A²nxe³jah¹la² wā²nxū¹hī²nha²sxā³

ya³lu²kxi²nē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³jau³xai²li² ha³lo²a² ā³nha³ko³thi¹-

nai³tā² Txa²wā¹sū³na² sa²kxai¹lu² a²nū²nāu³xa² hāi¹nxe³ti³xa¹ wā³ko³nxa²te²tū³

i³yau¹ū³nhē³te³lhxā³ ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². 7 A²nxe³jau³xai²na² i³yau¹ū³hain¹-

te³lhxā³ i³kaix¹lso¹sa³na²hē³la². Sa³ha²kxai³ a²nū²a² Ju³te²a² nū³ka³txi³sxa³te²a²

a²yo²ha³kxa¹ wān³txa² ya²la³yau³xa² wān³txa² yo²i²si¹nhē³lain¹jau³nū³a² i³hen³-

txi³sa²sān²nū²la² i³sa²si¹hā³sa³na²hē³la². Ki³han³nxa³wa². Wān³txi³su² i³ye³a¹wa².

8 Jā¹nxe³jut³su² in³txi³nāu³xa² ha³lo²a² i²li³je³na² he¹ain¹tāu³a²

Txa²wā¹sū³na² i³ye³kxain¹ju³ta² ten³sa³nha²wa². A²ē¹nāu³ai²na² wi¹lhi¹-

nha²kxai³ wxa²hxi²ka²la¹nha²sxā³ e³kxi²nxain¹ju³ta² ten³sa³nha²wa².

Jā¹nxe³sxā³ a²ē¹nāu³ai²na² i³xan³txi³ju³ta² yū²nxa³ha²kxai³ ko³txi³ wā²-

nxū¹hain³nha²ju³ta² yū²nxa³ha²kxai³ ain¹ju³ta² ten³sa³nha²wa².

9 Te²ya¹nxe³sxã³ txu¹ti³nãu³xa² sa²kxai³lu² wã²la² wi¹khaix¹ka³lo³a² ã³whi²-
kxi²nhain¹kxai²nã²tu³ hxi²kan¹jut³sxa³wa². Te²ya¹nxe³sxã³ kã³ta³kxã¹ha²
a³lxi²khaix¹tih³na² ã³yhxe²ta³hã¹nha² ta³nxa² ou²ra³ka² a³lxi²ki³ai²na² a²ne³-
kxi³sa² ã³nhe³kũ¹nha² ta³nxa² nxain¹ju³tai²na² whã²na¹ hxi²kan¹jut³sxa³wa².
A²nũ²a² kwa² i²kxain¹sxã³ i³sa²nã¹kxain¹ju³ta² wai³nxa³wa². Yxã¹ta¹ wã²la²
kwa² wi¹ka³lo³a² wi¹lhau³ko³nha²ka³lo³a² wain³na³la². 10 Yxã¹ta¹ wi¹-
lhin¹ye²te²a² yen³kxa² wi¹lo²la³kxi²kxai²nã²tu³ ã²la² wai³nhĩ³nx²na³la².
11 Te²ya¹nxe³sxã³ txu¹ha² wã³txa² wi¹jau³xa² i³tih³nxain¹kxai²nã²tu³ ka³-
nah²nxe³sxã³ yxau³sxã³ ain³kxain¹kxai²nã²tu³ wai³nhĩ³nx²na³la². 12 Yxã¹ta¹
txu¹sa²te²kxai³lu² in³txa² i³tih³nxe³ta³nxa² i³kwa³na³ta³nxa² nxe³ju³tai²na²
ten³sa²nxa³nha²wa². Wai³nxa³wa². Hã¹sxã³ ka³nah²nxe³sxã³ yxau³sxã³in³-
kxi²kxai²nã²tu³ wai³nhĩ³nx²na³la². 13 Nxe³ha²kxai³ a²wi¹lhĩ¹nu¹ta²kxai³lu²
A³tãu²ah³lu¹tai²na² txa²nũ² we¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Hã²wxã³txa³ E²va³-
ka³lxu¹tai²kxai³lu² we¹tũ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa², Txa²wã¹sũ³na² hxi²ka²sa².
Hã²wxã³txa³ Sa³ta³na²jah¹lai²na² hi²sen³su² ta¹ka³lxi³nu¹ta²kxai³ i³ki³-
ha¹kxi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². 14 Te²ya¹nxe³sxã³ A³tãu²ah³lu¹tai²na² hai³txi³
ã³ke³tũ¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa². Yxã¹ta¹ txu¹ha³ka³lxai²na² ã³ke³tũ¹ju³-
tan¹te²kxa³ya³lhu² ko³nxe³ti³ kã³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². 15 Jã¹nxe³sxã³ wẽ³sa²
a³li³lah¹tãu³a² txu¹ha² khãuhx³nha²te²jai¹ti²tu³wa². Yxã¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na²
wã³txa² yxo²i²i² a²nũ²a² a³lxi²waun¹nyhu¹i² ai¹nha²kxai³ a²ã¹nãu³ai²na² a²-
ko³nxe³ju³ta² ã³wa²su¹tu¹wa².

Yxo²i²tũ³kã³txa² a²hxi²kan¹te²nãu³xa²

3 1 Nxa²ha¹te¹ txa²wã¹nũ³kã³txi³ki³na¹xai²na² yxo²i²tũ³kã³txi³ki³na¹xai²na²
a²hxi²kan¹ti³su² ki³ju³ta² ten³ki³kxai²nã²tu³ wi¹lhĩ³nx²na³la². Wai³-
nhĩ³nx²na³la². Ki³han³nxa³wa². 2 Nxe³ki³kxai²nã²tu³ a²hxi²kan¹ti³su² ki³ju³ta²
ten³ki³kxai²nã²tu³ wi¹lhin¹ki³ju³ta² kãin² yũ³ki³sa²kxai³ a²nũ²a² ã³xa² i²li³te²a²
hxi²kan¹txi³ ko³nxe³ti³ e³kxi²nã³lai¹nhĩ³nx²nxa³wa². Nxe³nã³lai¹nha²kxai³ txu¹ha²
ka³na³ka³na³te²a² so¹lxi³ tẽ³i² wain³txi³ wã²nxũ¹hain³nha² txa²wã¹o¹la³kxi²ki³ju³ta²
wain³txi³ kã³i² a²hoh³lxi³su² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ wi¹le³kxi² nxe³nã³lhĩ³nx²na³la².
Te²ya¹nxe³sxã³ a²nũ²a² u²lxi³ wxã³kxai²nã²tu³ wi¹lhin¹sxã³ yain³txa² wã²-
nhũ¹hĩ³ki³tã³la². Te²ya¹nxe³sxã³ wã³txa² ã³ne³wxe²nxa³te²a² wxã³kxai²nã²tu³
hxi²kan¹txi³ i³yau¹ũ³hĩ³ki³tã³la². 3 Jã¹nxe³ju³kxai³lu² yain³jau³xa² ã³nã³ju³xa²
i³na²sxã³ wen¹ki³sxa³ha²kxai³ txa²wã¹nũ³kã³txa² kwa² ã³nhe¹kxi²nyhu¹ki³sxa³ha²-
kxai³ nxe³hĩ³ki³tã³la². Te²ya¹nxe³sxã³ a²nũ²a² hã¹nxe³ti³xa¹ wi¹lhin¹sxã³ i²ha²kxai³
hãu²non³sxã³ yxau³ha²kxai³ yen³kxa² yxo²kwã³nã³lxa³ha²kxai³ nxe³hĩ³ki³-
tã³la². 4 Te²ya¹nxe³sxã³ txa²wã¹sxi²ha² yxau³tũ³kã³txa² yxo²ha³kxa¹ hxi²kan¹txi³
hau³kot³sĩ³ki³tã³la². Txa²wã¹wẽ³ha³lxa² wain³txi³ i³tih³nxe³ki³sa²kxai³ wain³txi³
sa²yxo²we¹tẽ³lai¹nhĩ³nx²na³la². 5 Nxe³ha²kxai³ txa²wã¹wẽ³ha³lxa² hxi²kan¹txi³
hau³ko³ki³sxa³kxai²nã²tu³ yxo²i²ki³tũ³kã³txi³ki³na¹xai²na² hxi²kan¹txi³ i³hau³-
kot³hĩ³ki³sxa³wa². 6 A²nxe³jah¹la² kwẽ¹ta²na¹ yxo²i² ã³si³wxe³kxai²nã²tu³
hxi²kan¹txi³ i³hau³ko³tẽ³lxa³lho³la². Nxe³ke³la³te²kxai³.

—~Kāin² yxo²i²te²sa¹wi¹. Ain¹jau³su² nxe³kxai²nān²tu³ a²ē¹nāu³a² i³yo²kāin²ti³nha²sxā³ ko³nxe³ti³ kāi³hī³nx2na³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³-ya³lhu² Sa³ta³na²jah¹la² ko³nxe³ti³ i³yi¹li²kxa² yā¹nxe³sxā³ ko³nxe³ti³ i³yi¹li²nūn³tu¹wa², Txa²wā¹sū³na² hxi²ka²sa³. 7Nxe³kxa²yu³su² a²nū²a² yxo²i²ai¹nxa³te²a² wi¹le³ai¹nxa³kxai²nān²tu³ Sa³ta³na²jah¹la² hi²sen³su² yxo²i²tū³kā³txai²na² ko³nxe³te²lo³jau³su² ha³ta³nxe³ha³ta²wa².

Yxo²i²tū³kā³txa² i²ū³te²nāu³xa²

8Txa²wā¹nū³ka³txi³ki³na¹xa² yen³kxa² wā²nhū¹ki³ju³ta² o²la³kxi²ti³ten³ki³kxai²-nān²tu³ txa²wā¹yxau²xai³ki³tāu³a² wi¹lhin¹sxā³ yxau³ye² yau³ka³na³ka³nat3sxā³ a²ya³la³lyau³tu³ e³i² yain³jau³xa² ūn³jau³xa² i³na²sxā³ we¹nxa³i² yen³kxa² kwa² yxo²kwai³nxa³i² nxe³hīn³ki³tā³la². 9Txa²wā¹ē¹nāu³ai²na² au³txi³ Je³su² Kris²tu³-jah¹la² tah²lxi³ we¹tē³jah¹la² nxe³te²na² wān³txa² so¹lxi³ sa²yxo²so¹sxā³ kāi³te²la³ hī³nx2na³la². 10A²nxe³jah¹la² wa³ka³la² ā³xa² o²la³kxi²sān²sxā³ ain³sxā³ i²ain¹-ki³kxai²nān²tu³ wi¹li² wai³ni² nxe²na²na¹ ki³kxai²nān²tu³ hai³txi³ a²ko³nxe³ti³ kāi³ain¹ju³ta² i²ki³sxa³kxai²nān²tu³ nxe³hī¹na¹ yen³kxa² wā²nhū²xai³ki³ju³ta² o²la³kxi²ki³kxai²nān²tu³ wai³nhī³nx2na³la². 11Nxa²ha¹te¹ te²yā¹nxe³sxā³ txu¹-ti³nāu³xa² a²yxau²xai³lain¹tāu³a² wi¹lhin¹sxā³ yxau³ain¹ye²ha³kxai³ wān³txa² ya²la³lyau³xa² so¹lxi³ e³ha²kxai³ yain³jau³xa² ūn³jau³xa² i³na²sxā³ we¹nxa³ha²kxai³ a²wa³ka³li³yu³ta² wain³txi³ o²la³kxi²ha²kxai³ nxe³hī³nx2na³la². 12A²nxe³jah¹lai²na² yen³kxa² wā²nhū¹xai³ki³ju³ta² o²la³kxi²jah¹la² sa²kxai³lu² txu¹ha² ka³na³ka³na² so¹lxi³ tē³ha²kxai³ a²wē³ha³lxai²na² whāi²na¹ wain³txi³ i³tih³nxe³ha²kxai³ nxe³-hī³nx2na³la². Nxe³sxā³ a²sxi²ha² yxau³ju³ta² wain³txi³ i³hau³ko³tū¹hī³nx2na³la². 13Nxe³ha²kxai³ ju¹tai²na² ha³kxa¹ wain³txi³ o²la³kxi²ki³kxai²nān²tu³ wxa²nū³kā³-txai²na² wi¹le³kxi²nyhai¹nhī³nx2na³la². Nxe³nyhain¹ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa² wxi²kan¹ton³sxā³ i³tih³nxai¹nhī³nx2na³la².

Ā³no¹sa²tē³kxi²nē³jau³su²

14Nxe³na¹jau³su² ū³wha²li¹le¹nxa²ha¹wa². Ki³han³nxa³wa². Ye³jen¹na² wxā³sxā³ i²nxa²ha¹ju³ta² ten³khaix1sa³nha²wa². 15Nxe³na¹ta¹ hxi²kan¹sa²nxa³ke³la³te²kxai³ wān³txa² i³yau¹tū¹nxa²ha¹jau³xai²li² ā²la² a³la³kxi²hī³nxai¹lxa². Je³su²jah³-lai²na² wān³txa² yxo²i²tū³kā³txa² wain³txi³ yxau²xai³lain¹ju³ta² wi¹wi¹nxe² i³hau³ko³tū¹hai¹nhī³nxai¹lxa². A²nxe³tū¹kā³txai²li² Txa²wā¹sū³na² ka³ten³yah¹-la² a²sa³wi³ha³lxai²la¹wa². Ya²la³lyau³xan²tu³ Sū³na² wān³txi³su² ye²ha²kxai³ ain³kxi²yxau²xai³tū³kā³txai²la¹wa². 16Ya²la³tu³ Txa²wā¹sū³na² ā³ne³hī¹kxi³ju³ta² wa³lxē³ju³tai²la¹wa². Nxe³ta¹ Je³su²jah³la² ā³nhxi²ka¹tē³jah¹lai²la¹wa².

A²nxe³jah¹la² a²nū²khai³hū³nxe² a³ka³nx²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

Te²yā¹nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³txi³su² Jah¹lo²su² te²a² wi¹-

lhin¹sa²sai¹ye²kxe³su² i³tih³nxe³nē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

Te²yā¹nxe³sxā³ oh³xan¹tū³kā³txa² i²ain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

Je³su²jah³la² sa³wi³ha³lxa² Sū³na² wān³txa² wi¹jau³xa² a²nū²a² yxo²-ha³kxa¹ i³hen³txain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

A²nũ²a² ha³lo²a² i²li³ko³xa² yxau³kxan²ti³
 yxo²i²yah³lxi³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxe³te²kxa³kxa¹ oh³nãu³nũ¹ka³na¹ wa³li²
 ka³la³xi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

Wãn³txa² ya²la³lha²ki³lxo³nxe³ki³jau³su² i³tih³nxe³te²nãu³xa²

4 ¹Jau¹xai²na² Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³txi³su² jah¹la² wi¹wi¹nxe² i³yau¹ũ³-
 nẽ³na²hẽ³la². Nxe³te³nah¹lxi¹ kxãn³nãu³a¹ yxo²i²tũ³ka³txi³nãu³xai²na²
 a²ha³tih³xa² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² sa²yxo²ã³ain¹tu¹wa². A²nxe³te²-
 a² sa²yxo²ã³ain¹ka³tũ³ wãn³txa² a²ta³a² ko³nxe³jah¹la² ã³ke³tũ¹ain¹jau³su²
 ain³kxain¹tu¹wa². Nxain¹kxai²nãn²tu³ a²ta³a² nũ³ka³txa² wãn³txa² i³-
 tih³nxain¹jau³xa² ki³han³jau³xan²tũ³ yxo²i²sxã³ sa²yxo²we¹tain¹tu¹wa².
²Jã¹nxe³sxã³ ki³han³jau³xai²li² i³tih³nxain¹te²na² sa²kxai³lu² ki³han³jau³xa²
 so¹lxi³ i³tih³nxain¹tu¹wa². I³tih³nxain¹kxan²ti³nũ¹ ãin²ti³sxã³ i²ã³ain¹ju³ta²
 te³nai¹nxa³lho³la². ³A²nxe³te²a² nxe²e³kxain¹tu¹wa². Nxe³ain¹te³nah¹lxi¹:
 —~Txu¹ha² so¹ki³ju³ta² wai³nxa³wi¹. Nũh¹yxau³ju³ta² so¹lxi³ wain³na³li¹.
 Te²yã¹nxe³sxã³ ka³yxuh³xa² si³na² wã²nhĩ²yah³lxi³txa³hẽ¹li¹. Nxe³jau³-
 su² nxe³ain¹tu¹wa². Yxãn¹ta¹ ki³han³jau³xai²la¹wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 yxo²i²ki³kxai²nãn²tũ³ wãn³txa² wain³jau³xa² sa²yxo²we¹ki³kxai²nãn²tũ³
 yain³txi³su² tã³nxa² ka³yxuh³sxu² tã³nxa² te²a² a²whãĩ²na¹ wi¹na³la². Txa²-
 wã¹sũ³na² hxi²ki³kxai³lu² we¹te²ju²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³ wã²nhĩ²kxi²sxã³
 Sũ³na² i³ka³lih³kxi²nẽ³jau³su² e³kxi²ki³kxai²nãn²tũ³ wain³na³la². ⁴Nxe³-
 ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² ka³yxuh³xa² we¹kxa² a²yxo²ha³kxa¹ wi¹te²ju²hẽ³la².
 Nxe³kxe³su² i³ha¹txi²ki³kxai²nãn²tũ³ Sũ³na² i³wi¹lxo³kxi²nẽ³jau³su² i³ye³-
 kxi²ki³kxai²nãn²tũ³ en²ki³ju³ta² wai³nxa³wa². ⁵Yxãn¹ta¹ e³kxi²ki³te³nah¹lxi¹:
 —~Txa²sũ³nãĩ³. Ka³yxuh³xai²li² ũ³hũ¹sa²nhĩ¹kxa² wi¹lxo³kxi²sa²-
 si¹nĩ¹nha²wi¹. Nxe³ki³kxai²nãn²tũ³ Sũ³na² yen³nãu³a² wi¹lye²ha²kxai³
 i³wi¹lxo³kxi²nẽ³jau³su² i³ye³kxi²ki³sa²kxai³ ka³yxuh³xa² wã²nhĩ²ki³ju³ta²
 wain³na³la².

Je³su² Kris²tu³jah¹la² wain³txi³ ã³si³tẽ³kxi²ki³jau³su²

⁶Nxe³jut³su² jau¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ txa²wã³tã³nãu³xa² i³yau¹ũ¹txai¹-
 nhẽ³la². Nxe³kxai²nãn²tũ³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² wain³txi³ ã³si³tẽ³kxin¹tu¹wa².
 Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² wain³txi³ yxo²i² i³tih³nxe³nxain¹jau³xa² wain³txi³
 ã³ne³wxe² nxẽ¹kxai²nãn²tũ³ ã²la² kãĩ²non³sxã³ yxo²i²sxã³ yxau²xai³lin¹tu¹wa².
⁷Nxe³yãn¹ta¹ wãn³txa² ya²la³tũ³txa³jau³xa² ain³kxi²ti³he¹txa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹
 wãn³txa² wi¹jau³xa² so¹lxi³ sa²yxo²we¹te³lhxã³ kãin² o²la³kxi¹sẽ¹la². ⁸Txa²wã¹-
 nũ²ai²li² sxĩ³nxũn³te³lhxã³ o²la³kxi²ki³kxai²nãn²tũ³ jũ¹nxe² wi¹na³la². Yxãn¹ta¹
 Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² nũ³kxũn³txi³ sa²yxo²we¹ki³kxai²nãn²tũ³ ã²la² wi¹na³-
 la². Nxe³ki³si¹nãn¹te²tũ³ txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² ka³lih³ki³tã³la². Nxe³ki³ka³tũ³ta¹
 kxãn³nãu³a¹ ka³lih³khaix¹nxe³ki³tu¹wa². ⁹Jau¹xai²na² ya²la³tũ³jau³xai²la¹wa².
 A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹ ain³kxi²sxã³ yxo²i²ki³jau³xai²la¹wa². ¹⁰Jau¹xai²na² Txa²-

wā¹sū³na² ka³ten³su² yxau³jah¹la² a²wān³txi³khai³xai²la¹wa². Je³su²jah³la² wān³txa² yxo²i²ki³sa²kxai³ txa²wā¹ē¹nāu³ai²na² sa²hau³ko³tē³jah¹lai²la¹wa². A³ka³nxi²ju³ta² wah³nxe² yxau³ki³tā³la². Nxe³ha²kxai³ khāuh³lxa³txi³nē³lain¹-kxan²ti³ a²nū²a² yxo²ha³kxa¹ ain³kxi²te³lhxā³ o²la³kxi²sxā³ i³hen³txain¹ki³tā³la².

¹¹Nxe³jut3su² a²nū²a² yxo²ha³kxa¹ jau¹xai²na² i³yau¹ū¹txai¹nhē³la². ¹²Nxa²-ha¹te¹ sa³nxe³lxa³kxi³sin¹kxan²ti³ yah³lon¹nā²nxa³kxan²ti³ i³āin²txi³sxā³ hxi²waun³txi³txa³hē³la². Yxo²i²tū³ka³txa² yxo²ha³kxa¹ i²nxai¹nha²kxai³ i³tih³-nxai¹nin¹jah¹lo²sin¹tu¹wa². Wān³txa² wain³jau³xa² so¹lxi³ i³ye³i² wain³ju³ta² so¹lxi³ o²la³kxi²nyhu¹i² a³lxi²waun¹nyhu¹i² Txa²wā¹sū³na² wān³txa² kan²txi³ sa²yxo²we¹txi² wxa²ē¹nāu³ai²nān¹jau³xa² Txa²wā¹sū³na² wān³txa² yā¹nxe³-jau³xa² wā²nxū¹hain³nha² nxe³sē³la². ¹³Ye³jen¹na² wxā³na¹tu¹wa². Hī¹na² hxi²kan¹sa²nxa³nha²wa². Nxe³sa²nxa³hī¹nai²na¹ wxāi²na² sa²kxai³lu² a²nū²a² yxo²ha³kxa¹ sa²nū²itai¹nhē³la². Nēn¹kxai²nān²tū³ Txa²wā¹sū³na² ha³tēh³nā³nxa² i²sxā³ i³ye³kxi¹tai¹nhē³la². Wān³txai²li² wain³txi³ sa²yxo²wet¹lsi¹hain¹jau³-su² i³yau¹ū¹txai¹nhē³la². Wān³txa² wa³lxe³jau³xa² i²in¹kxai²nān²tū³ wain³txi³ i³tih³nxe³txai¹nhē³la². ¹⁴Txa²wā¹sū³na² i³hxi²ka¹txa²ju³ta² nxe³wān²txa³hē³la². Ain³kxi¹xi²khai¹lxe³sē³la². Kxā³nhxi¹nai³tā² yxo²i²te²a² hxi²kan¹txi³nāu³xa² a²hxi²ka² wxa²ne³hē¹nhain¹tai¹ti²tū³wa². Nxe³nxain¹te³nah¹lxi¹:

—~Txa²wā¹sū³na² i³hxi²ka¹txa²ju³ta² hī¹na² ā³si³wxe²na³li¹. Nxain¹-tai¹ti²tū³wa². ¹⁵Nxe³jau³xai²na² i²khai¹nxe³sē³la². Wān³txa² yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²we¹txa²hē³la². Nxēn¹kxai²nān²tū³ wxa²nū³ka³txai²na² wain³txi³ kai³in¹-ju³ta² i²nxain¹tu¹wa². ¹⁶I²nxai¹nha²kxai³ wān³txa² e³in¹jau³xa² wi¹li²i¹nha²kxai³ i³yau¹ū¹hai¹nin¹jau³xa² wi¹li²i¹nha²kxai³ nxe³sē³la². Ko³nxe³ti³ o²la³kxin¹kxa²-yan³txi³sa². Nxēn¹kxai²nān²tū³ wxa²nū³ka³txa² yxo²ha³kxa¹ Txa²wā¹sū³na² wān³txa² yxo²i²ah³lxin¹kxai²nān²tū³ wxa²ē¹nāu³ai²na² sa²hau³ko³ta²lxi³tu¹wa².

Yxo²i²tū³ka³txa² wi¹kāi³waun¹nyhu¹kxi³jau³su²

5 ¹Nxa²ha¹te¹ in³txa² yah³lon¹te²su² te²a² yxo²xūn³sxā³ i³kwai²-kxain¹txa³hē³la². Wxa²wi³na² hū³nxe² i³tih³nxe³txai¹nhē³la². Sa³nxe³la³ku³su² te²a² wxa²lon³hū³nxe³ i³tih³nxe³txai¹nhē³la². ²Te²-yā¹nxe³sxā³ txu¹ha² a³ka³lxon¹te²a² wxa²hā³ka³na² hū³nxē¹nha²kxai³ wāin²ta²su² te²a² wxa²ha³līn³ta³ka³lxu³hū³nxē¹nha²kxai³ nxēn¹ka³tū³ i³tih³nxe³txai¹nhē³la². Ko³nxe³jau³su² e³kxi²nha²txa³hē³la².

³Wā³ha³te³sa³ka³lxu³khai³xa² wi¹li²txai¹nhē³la². Yen³kxa² wxa²hau³kot3sxā³ wā²nhū¹txai¹nhē³la². ⁴Yxān¹ta¹ a³ka³lxon¹ta¹ka³lxa² wā³ha³te³son³ta¹ka³lxa² sa²kxai³lu² a²wē³ha³lxa² yū³tā³nxa² a²sa³wi³ha³lxa² yū³tā³nxa² i²txa²-sā²nhē³la². Yū³kxai²nān²tū³ nxe³tū³ka³txai²li² wi¹li²txai¹lxa². Nxe³te²na² hxi²ki³kxai³lu² sa²hau³ko³tain¹ju³ta² a²ha³lo²ai²la¹wa². Kxā³nhxi¹nai³tā² kāi²-nxa³sxā³ txo¹nai¹nxa³hī¹nai³tā² a²ha³ka³na² hxi²ka² sa²hau³ko³tain¹te²ju²hē³la². Nxe³kxa²ha³tih³xan²tū³ hī¹nai²na² wē³ha³lxa² hxi²ki³kxai³lu² wā²ha³te³son³-ta¹ka³lxa² hxi²nūn¹ sa²wā³li²ju³ta² wain³na³la², Txa²wā¹sū³na² yen³nāu³a²sa³. ⁵Jā¹nxe³jut3su² wā³ha³te³son³ta¹ka³lxu³khai³xa² a²sa³wi³ha³lxa² yū²nxa³-

ha²kxai³ Txa²wā¹sū³na² a³ka³nxi²ju³ta² wah³nxe²na³la². 5³nxi²ka¹nxa³ju³ta² i³ye³kxi²na³la². Nxe³sxā³ ka³nxa³ta² i³ye³kxi² a³lan²ta² i³ye³kxi² nxe²na³la², Txa²wā¹sū³na² ne³nxē³na²sa³. 6 Yxān¹ta¹ wā²nxūh¹ta¹ka³lxa² so¹lxi³ i³ka³lih¹-ti²nha²kxai²nān²tū³ Sū³na² i³ye³kxi²to³xa³kxai²nān²tū³ nxe³ta¹ka³lxi²na² a²e¹nāu³ai²na² ya³lu²te²hū³nxe² yxau²xai³te²ju²hē³la². 7 A²nxe³jut3su² jau¹xai²na² yxo²ha³kxa¹ wxa²nū³ka³txai²li² i³tih³nxe³txai¹nhē³la². Nxi¹nin¹kxai²nān²-tū³ a²nū²a² ā³xa² hxi²kan¹txi³ kō³nxe³ti³ e³ai¹nxa³lho³la². 8 A²nxe³jut3su² a²yah³la²nāu³su² ta³nxa² a²xa³ka³lxu²nāu³su² ta³nxa² a²nū³ka³txa² sa²hau³-ko³tai¹nxa³kxai²nān²tū³ Je³su² Kris²tū³jah¹la² wān³txa² e²nai¹nhī³nx2na³la². Je³su²jah¹lai²na² wān³txa² yxo²i²xa³te²a² wi¹wa³to²hi²hī³nx2na³la².

9 Jā¹nxe³ju³kxai³la¹ wā³ha³te³son¹ta¹ka³lxa² ye³ka³lxa¹txi³ kwē³kon³sxā³ txa²wā¹hxi²ka² hxi²sxā³ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ wxa²sa²wa²la³kxi²-xi²nūn³sxā³ kwē³kon³sxā³ 60 nxe² kwē³kon³sxā³ yxau²xai³ta¹ka³lxa² so¹lxi³ a²i³lxa² ū³wha²li¹lhxā³ ā³nha³ko³txai¹nhē³la². A²nxe³ta¹ka³lxa² kxā³-nxi³kxai³ in³txa² ka³na³ka³na³te²a² so¹nhya³sxā³ yxau²xai³lah³na²hē³la². 10 A²nxe³ta¹ka³lxa²kxai³la¹ wi¹ju³ta² so¹lxi³ kái³ha²kxai³ a²nū²a² yxo²ha³-kxa¹ wi¹le³kxi² kxā³nxi¹nai¹kxai³ wē³ha³lxa² wi¹wain²txi³ wāi²lo³ti² a²nū²a² ha³la³ka³lxa³lon³te³lhxā³ wxā³kxai²nān²tū³ ū³nyhai¹ti² a²nū²a² yxo²i²te²a² wxa²yū³hin³ta³kxi² a²nū²a² khāuh¹lxa³thin¹te²a² ā³non²ta³kxi² wi¹lo²la³kxi²ju³-ta² so¹lxi³ kái³i² nxe³ta¹ka³lxa² i³lxa² so¹lxi³ ū³wha²li¹lhxā³ ū³hau³ko³tai¹nhē³la².

11 Yxān¹ta¹ txu¹ha² wā³ha³te³son¹ta¹ka³lxa² kwa² ā³ka³lxo¹nxa³ta¹-ka³lxa² i³lxa² ū³wha²li¹txa³hē¹la². Nxe³ta¹ka³lxa² ye³jen¹nāu³a² in³txa² yxo²kwāi³nai¹nha²kxai³ Je³su²jah³la² wān³txa² a³lxi²nxa³ha²kxai³ in³txa² ā¹so¹hī³nx2na³la². 12 Nxe³kxai²nān²tū³ a²wān³tai³tā² e³kxi²jau³xai³tā² sa²-yxo²ā³ha²kxai³ wā²nxūh¹lxi³hī³nx2na³la². 13 Nxi¹nai¹kxai²nān²tū³ sxi²ha² ai³lha²thet3sxā³ u³txi³ wa³ko³nai¹nhī³nx2na³la². Nxe³sxā³ kwa²wān³txa² ya²la³lha³jau³xa² kwa² hen³txai¹nhī³nx2na³la². Nain¹kxa²yū³su² wxa²-nū³ka³txa² i³ki³ha¹kxi²sxā³ kō³txe²lo³nx2tai¹nhī³nx2na³la². 14 Nxe³jut3su² ha²kxai³ wā³ha³te³sa³ka³lxa² ā³ka³lxo¹nxa³te²a² e³kxai¹na¹te³nah¹lxi¹:

— In³txa² ā¹so¹txu¹ni¹. Wē³nhi¹kxai²nān²tū³ wē³sa² wi¹we¹txa²hē³ni¹. Wxa²sxi²ha² wi¹lhau³ko³txa²hē³ni¹. Nīn¹kxai²nān²tū³ hxi²kan¹txi³ kō³nxe³te²-lo³txa²nxa³lho³ni¹. Nxi¹nhī³na¹wa². 15 Jā¹nxe³jut3su² wā³ha³te³son¹ta¹ka³lxa² a²ha³tih³xa² Txa²wā¹sū³na² wān³txa² sa²yxo²ā³ha²kxai³ Sa³ta³na²jah¹lai²na² wān³txa² sa²yxo²we¹tha²kxai³ nxe³hī³nx2na³la². 16 Jā¹nxe³jut3su² txu¹-ha² ā³ka³lxo¹nxa³te²a² hi²sen³su² ā³ka³lxon¹te²na² a²hā³ka³nū²su² ta³nxa² a²hāi³nū²su² ta³nxa² ka³ten³su² yxau²kxai²nān²tū³ nxe³te²a² sa²kxai³lu² wi¹lhau³ko³txai¹lxa². Nxi¹nai¹kxai²nān²tū³ yxo²i²tū³ka³txai²na² sa²kxai³lu² wā³ha³te³son¹ta¹ka³lxu³khai³xa² so¹lxi³ wi¹lhau³ko³tai¹nhī³nx2na³la².

17 Nxa²ha¹te¹ wxa²hxi²kan¹txi³nāu³xa² wi¹lo²la³kxain¹kxai²nān²tū³ sa²-nēn¹kxi²sxā³ ū³yho³hai¹nīn¹ju³ta² wai¹nhī³nx2na³la². Txa²wā¹sū³na² wān³txa² wain³txi³ i³tih³nxe³ha²kxai³ wa³lxe³jau³xa² i³yau¹ū¹ha²kxai³ nxi¹nai¹kxai²-nān²tū³ nxe³txai¹nhē³la². 18 Txa²wā¹sū³na² ū³wha²li¹txā³nxi³tā² e³te³nah¹lxi¹:

—~Po¹nai²li² yain³ta³ki³a² ti³lo³te³lhxã³ ti³ha³te³kxi²xai³tã³a² sa²yxo²-
tai³txa³hẽ¹li¹. Jã¹nxe³sxã³ yau³xã³xa²sa¹:

—~A²nũ²a² wa³kon³kxi²nẽ³lain¹kxai²nãn²tu³ ũ³yho³hain¹ki³ju³ta² wain³na³-
li¹. Txa²wã¹sũ³na² ũ³wha²li³txã³nxa¹tã² nxe³ta¹hxai²ti³ai²ti²tu³wa². 19 A²nũ²a²
wxã³sxã³ wxa²hxi²kan¹te²a² ko³nxe³ti³ e³kxi²kxai²nãn²tu³ ain³kxi²txa³hẽ¹la².
A²nũ²a² ka³na³ka³na³te²a² wxã³kxan²ti³ ain³kxain¹txa³hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ a²nũ²a²
ha¹li¹ ka³na³ki² nxe²e³kxain¹kxai²nãn²tu³ ain³kxi¹txai¹nhẽ³la². 20 Wxa²nũ³ka³-
txai²na² ha³tih³xa² ko³nxe³ti³ kã³ain¹to³kxai²nãn²tu³ ã³nũ²kxi¹txai¹nhẽ³la².
Ai¹nĩn¹kxai²nãn²tu³ jah¹la² e³lai²na¹ i³kwai²kxi¹txai¹nhẽ³la², a²nũ²a² ka³lxa¹txi³
ko³nxe³ti³ kã³ain¹kxa²yan³ti³sa². Nxe³sxã³ wi¹kã³ain¹tu¹wa².

21 Nxe³na¹jut³su² jau³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²we¹txa²hẽ³la².
Wãn³txa² yau³jũ¹jau³su² kxan²ti³ sa²yxo²ã³txa³hẽ¹la². A²nũ²a² i²li³te²-
a² sa²yxo²ã³si¹nxain¹jau³su² i³ye³kxi¹nxa²kxan²ti³ ain³kxain¹txa³hẽ¹la²,
hxi²kan¹jah¹lo²su² kxan²ti³na². Nxe³jau³xai²li² i³kwa³na³nxa²ha¹wa².
Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹lai²na² a²ye³na² Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹-
hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² a²ye³na² oh³xan¹tũ³ka³txa² wi¹lhin¹te²ai²na²
a²ye³na² i²sain¹jau³su² i³ye³kxi¹nxa²ha¹wa². 22 Wxa²hxi²kan¹ti³su² te²a²
i²sxã³ sa²so¹ti³ten³nxa²kxai²nãn²tu³ wa³su³txa³hẽ¹la². Jũ¹nxe² ha³lo³-
kxit¹sã²nhẽ³la², ko³nxe³ti³ kã³ju³ta² kã³yxau²xai³te²sa² kxa²yan³txi³sa².
Nxe³te²su² kxai²nãn²tu³ wxain²txi³ a²hxi²ki³te²la³nũ³nhĩ³nxa¹lxa².

23 Wxa²ẽ¹nãu³ai²na² i³ton³nxa²to³ha²kxai³ i³yau³xa² so¹lxi³ i³na²txa³-
hẽ¹la². Yxãn¹ta¹ u²va²yau³xa² jũ¹nxe² i³na³sẽ¹la².

24 Jã¹nxe³jut³su² a²nũ²ai²li² ko³nxe³ti³ kã³sxã³ yxau²xai³te²na² sa²kxai³-
lu² a²wã³ki³kxai³ e³lxah²lxi³ ha²kxai³ a²wã³ki³kxai³ hã³a² kã³ha²kxai³
nxe³te²ju²hẽ³la². E³lxah²lxi³sxã³ kã³ain¹kxai²nãn²tu³ wxã²kxai³ hxi²kan¹ti³
i³kwai²kxai¹nhĩ³nxa¹lxa². Yxãn¹ta¹ hã³a² kã³ain¹kxai²nãn²tu³ a²yan¹nãu³a²
so¹lxi³ ko³nxe³ti³ kã³ain¹ju³ta² e³lxah²lxi³tu¹wa². 25 Te²ya¹nxe³sxã³ a²nũ²a²
wi¹kã³te²na² sa²kxai³lu² a²wã³ki³kxai³ e³lxah²lxi³ ha²kxai³ a²wã³ki³kxai³
a²yan¹nãu³a² so¹lxi³ wi¹kã³ain¹ju³ta² e³lxah²lxi³tu¹wa².

6 1 A²nũ²a² a²wa³kxẽn³yah³lo²lot³sxã³ yxau²xai³te²na² sa²kxai³lu²
wi¹wa³kon³kxi²ha²kxai³ a²hxi²kan¹jah¹lo²khai³xa² i³sa²nẽn¹kxi²ha²-
kxai³ nxe³txai¹nhẽ³la². Nxain¹kxai²nãn²tu³ a²nũ²a² i²li³te²a² Txa²wã¹sũ³na²
i³lxa² ta³nxa² a²wãn³txa² i³yau¹ũ¹nxa²ha¹jau³xa² ta³nxa² ko³nxe³te²lo³-
te²a² yũ²nxa³lho³la². 2 Te²ya¹nxe³sxã³ a²wa³kxẽn³yah³lai²li² Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txa² sa²yxo²we¹kxai²nãn²tu³ a²wa³kxẽn³yah³lo²lot³sxã³ yxau²xai³-
jah¹lai²na² hi²sen³kxai³lu² nxe³te³nah¹lxi¹:

—~Kwa³na³sa²jah¹la² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² sa²yxo²we¹jah¹lo²su²
nũ³nha²kxai³ txa²wã³tã³xai²la¹wi¹. Nxe³ha²kxai³ wi¹wa³kon³nxa³kxan²ti³
wain³na³li¹. Nxe³jau³su² kxai²nãn²tu³ wai³nxa³wa². Yxãn¹ta¹ yxo²i²jah¹lo²-
su² nũ³nha²kxai³ ã²la² nũ³kxũn³txi³ ã²la² wi¹wi¹nxe² wa³kon³kxain¹ju³ta²
wain³na³la². A²wa³kxẽn³yah³lai²li² Je³su²jah³lai²na² Wãn³txa² yxo²i²ha²kxai³
txa²wã³tã³su² hĩ³nx²na³la². Jã¹nxe³jau³jau³xai²li² i³tih³nxe³txai¹nhẽ³la².

Wān³txa² ya²la³lyau³xa² i³tih³nxe³jau³su²

3Jā¹nxe³na¹jau³su² a²nū²a² i²li³te²a² wān³txa² yau³xā³xa² tē³sxā³
wxā³kxai²nān²tū³ i²khai¹nxet3sā²nhē³la². Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wā¹hxi²-
kan¹ta² Si³yxa³jah¹lai²na² wān³txain²txi³ wān³txa² i³tih³nxe³nxa²ha¹jau³xa²
wi¹lhin¹sxā³ yxa³xi³kj³jau³xa² wān³txain²txi³ hāix1jau³xa²yāx1te²jai¹-
ti²tu³wa². Yxān¹ta¹ kwēn¹tai²na² wxā³jah¹lai²na² wān³txa² yau³xā³lxi³ti³
e³kxai²nān²tū³ ain³kxain¹txa³hē¹la². 4A²nxe³jah¹la² wān³txa² yxo²kāin²-
e³jah¹lai²la¹wa². Hai³txi³ ā³ne³wxe³ti³he¹xai¹nhj³nx2nxa³wa². A²wān³txa²
so¹lxi³ kwa² toh¹lxe¹hī³nx2na³la². Nxe²e³kxai²nān²tū³ i³xan³ta³kxi²nyhu¹-
i² i³kāi²non³nha²si¹jau³su² yxo²xūn³txi³ i³ye³kxi² kwa²he¹kxi²nyhu¹i²
ko³nxe³te²lo³kxi²nyhu¹i² a²nū²a² ā³xa² yxo²i²xa³sxā³ i³wā³wā³ta³kxi²-
nyhu¹i² nxe³jah¹lo³su² hī³nx2na³la². 5Jā¹nxe³te²a² e²ē¹nāu³ai²na² ko³nxe³ti³
ain³nha²ju³ta² so¹lxi³ yū³ha²kxai³ wān³txa² ya²la³lyau³xa² i³tih³nxai¹nxa³-
ha²kxai³ nxe³ju³tan¹te²kxa³yā³lhu² an³ta³txi³ i³ye³ye³kxi²nyhu¹ain¹na³la².

—~Kāin² yen³kxi³nha²te³lhxā³ yxo²i²a¹tū¹xā¹. Nxe³jau³su² nxe³hī³-
nx2na³la². 6Jā¹nxe³jut3su² Txa²wā¹sū³na² wān³txa² yxo²i²kj³kxai²nān²tū³
txa²wā¹ē¹nāu³ai²na² wi¹lhin¹sxā³ hāu²no³nha²hī³kj³tā³la². Nxe³ju³tai²li²
yen³kxi³nha²ju³ta² ā³wa²to²hi²sxā³ wi¹la² ai²na³la². 7Nxe³sxā³ kxā³nxai³-
tā² txa²wā¹wē³si¹nai³tā² yen³kxa² tē³sxā³ a³li³lah¹kxi³sxa³tai¹ti²tu³wa².
Te²yā¹nxe³sxā³ yah³lon¹sxā³ ya³lu²kj³tāu³a¹ yen³kxa² tē³kj³sxa³lho³la².
8Nxe³ha²kxai³ yain³txa² yū³kj³sa²kxai³ sxi²ha² yū³kj³sa²kxai³ nxe³kj³te²a²
so¹lxi³ ān³nhj³nx2na³la². 9Yxān¹ta¹ yen³kxa² yxo²kwain³jah¹la² sa²kxai³lu²
ko³nxe³ti³ wā²nxū¹hain³nha² ā³si³wxe³hī³nx2na³la². Nxain¹kxai²nān²-
tū³ hā²wxān³txa³ tih³nai²li² ko³nxe³ti³ ain³nhain¹tih³na² ai³kxai²nān²tū³
khāuh³lxa³thin¹sa²tē³tu¹wa². 10Jā¹nxe³sxā³ yen³kxa² yxo²kwain³kxi²kj³-
kxai²nān²tū³ ko³nxe³ju³ta² ka³lxa¹txi³ wxā³kxi²nē³na³la². Jā¹nxe³jut3su²
yxo²i²tū³kā³txa² a²ha³tih³xa² yen³kxa² kāin² yxo²kwai³nai¹nha²-
kxai³ Txa²wā¹sū³na² wān³txa² sa²yxo²ā³ain¹na²hē³la². Nxe³ai¹nha²kxai³
kuh³lxa³thin¹khai¹xain¹na²hē³la².

Pau²lah³la² a²yxo²wān³txa² Ti³mo²jah³la² i³yau¹ū³jau³su²

11Yxān¹ta¹ wxāi²na² sa²kxai³lu² Txa²wā¹sū³na² sa³wit3si¹nha²kxai³ ju¹-
tai²na² yxo²ha³kxa¹ ā³na¹txa²hē³la². Nxīn¹kxai²nān²tū³ wain³ju³ta² so¹lxi³
ān³ten³txa²hē³la². Wi¹lhin¹ju³ta² so¹lxi³ kāi³txa²hē³la². Txa²wā¹sū³na²
wān³txa² kan²txi³ yxo²i²txa²hē³la². A²nū²a² yxo²ha³kxa¹ a³lxi²khai¹nxe³-
tai¹nhē³la². Ko³nxe³ti³ e³kxi¹nxain¹kxan²ti³ ya³nān³ta³ki²la²sxā³ wain³txi³
kāi³txa²hē³la². Hāi¹sxā³ thāi³ti³la² wi¹kāi³txai¹nhē³la². 12A²nū²a² nū³kxūn³txi³
ā³nhe¹kxi²nyhu¹kxa² yā¹nxe³sxā³ nū³kxūn³txi³ ā³nhe¹kxit1sxā³ ko³nxe³ju³ta²
ā³na¹txa²hē³la². Txa²wā¹sū³na² wān³txa² ka³ten³yau³xa² hxi²ki³kxa² yā¹-
nxe³sxā³ ain³so¹khai¹nxe³sē¹la². Nxe³sih¹nxa²jau³su² Txa²wā¹sū³na² i²sxā³
i³so¹nxa²tai¹ti²tu³wa². Nxe³sxā³ kxā³nhxī¹nai³tā² yxo²i² ā³si³wxe¹l¹nhī¹nai³tā²

a²nū²a² ka³lxa¹txi³ i³hen³txai¹nīn¹tai¹ti²tu³wa². Te²yā¹nxe² āh¹ o²la³kxi¹to³-hē¹la². 13-14 Nxe³na¹jau³su² wān³txa² e³kxi¹nxa²ha¹jau³xai²li² a²yo²ha³kxa¹sa²yo²we¹txa²hē³la². Nxīn¹kxai²nān²tu³ ko³nxe³te²lo³txa²ju³ta² yū²nxa³-lho³la². Nxe³jau³xai²li² txa²wān³txi³sxa³wa². Txa²wā¹sū³na² wān³txai²la¹wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la² wxā²nxa³ta³lxa¹ nxe²kāi³txa²hē³la². Jau¹xa² yo²ha³kxa¹Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³jah¹la² ka³ten³yu³ta² ū³hū¹nē³lain¹jah¹la² i²nxa²na³la². Te²yā¹nxe³sxā³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² a²wān³txa² ka³ten³yau³xa² sa²kxai³lu² Pōn³si³o³ Pi³la²jah³lai¹tā² i³hen³txi³te³nai¹ti²tu³wa². Jā¹nxe³sxā³ Je³su² Kris²-tu³jah¹lain²txi³ i²nxān²nūn³na³la². 15 Jā¹nxe³jut3su² ye³jen¹na² Kris²tu³jah¹la² a³ka³nxī²tāu³a² wā²nā³ū¹nhē³lain¹tu¹wa². Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³jah¹la² wi¹lhin¹khaix1jah¹la² kāin²khaix1nx2na³la². Ā¹la² kāin² ā³sen³sai¹jah¹la² yū²nxa³wa². Nū³kxūn³khaix1jah¹lai¹la¹wa². A²nū²a² a²wa³kxē³nxa² kāin²-na³la². Yxān¹ta¹ jah¹lai²na² sa²kxai³lu² a²wa³kxē³ti³nāū³xai²na² yo²ha³kxa¹a²wa³kxē³nxa² a²si³yxau³jah¹lo²la²na³la². 16 Jah¹lai²na² so¹lxi³ ya³lu²ju³ta² yū³ti³hex1jah¹lo²sxa³wa². Ha²te¹ti³hū³ju³ta² so¹lxi³ yxau²xai³jah¹lai¹la¹wa². Ka³nxah³ju³ta² yū³jah¹lo²sxa³wa². A²nū²a² hxi²kan¹txi³ i²nxūn³kxi²ti³he¹nxe³-hī³ki³sxa³wa². A²nū²a² i²ti³he¹jah¹lo²sxa³wa². Hxi²kan¹txi³ i²ki³sxa³jah¹lo²su²na³la². A²nū²a² yo²ha³kxa¹ sa²nēn¹kain¹tu¹wa². Nū³kxūn³ju³ta² ne³ki³son³sxā³hxan³kxi²nxa³lho³la². Nxe³te²sē¹la².

17 Nxa²ha¹te¹ hī¹na²su² a²nū²a² yen³kxi³khaix1te²a² e³kxi¹txai¹nhē³la². E³kxai¹nīn¹te³nah¹lxi¹:

(1Timoteo 6.19)

—~A²nū²a² yen³kxi³txa²te²a² nxe²e³kxain¹yah³lxi³txa³hē¹li¹. “Txai²na² kāin²te²sa¹wi¹. Wxa²nū³kā³txa² kāi²nxa³wi¹.” Nxe³yah³lxin¹jau³su² e³yah³lxi³-txa³hē¹li¹. Yen³kxa² wa³su³txi³ hxa³kxi¹nx²ti³ha³tai¹. Yxān¹ta¹ Txa²wā¹sū³na² yxo²i²jah³lxi³hē¹li¹. Yah³lxin¹kxai²nān²tū³ wxa²ē¹nāu³ai²na² sa²hau³ko³txa²-lxi³tu¹wi¹. Nxe³yah³lxin¹kxai²nān²tū³ ka³lih³kxi²txi³ wi¹lhin¹yah³lxi¹nha²kxai³ yen³kxa² yxo²kwain³yah²lxan³tho³li¹. ¹⁸Yah³lxi¹nha²kxai³ wi¹lhin¹kxi³ju³ta² so¹lxi³ o²la³kxi¹jah³lxi³hē¹li¹. Wxa²yen³kxa² a³lxi²nxa³sxā³ wā²nhū¹txai¹-yah³lxi³hē¹li¹. ¹⁹Yah³lxin¹kxai²nān²tū³ kxān³nāu³a¹ kxan²ti³ ka³ten³su² yxau³ki³tāu³a¹ yen³kxa² wi¹ju³ta³nū³a² kāin²yū³tu¹wi¹. Nxe²e³kxi¹txai¹nhē³la².

²⁰Ti³mo²jah³lāi³. Txa²wā¹sū³na² wān³txa² e³kxi¹nxa²jau³xa² yxo²-ha³kxa¹ sa²yxo²we¹txa²hē³la². A²nū²a² ā³xa² toh³lxa³te³ain¹jau³xa² i³wa²lū³xain¹txa³hē¹la².

—~A²hoh³lxi³sa¹wi¹. Ain¹kxan²ti³ ā³ne³wxe³ai¹nxa³ha²kxai³ i³wa²lū³-xain¹txa³hē¹la². ²¹A²nū²a² nxe²kāi³te²a² yū²na³la². Kāi³sxā³ Je³su²jah³lai²na² wān³txa² ā³na¹ain¹na²hē³la². Jā¹nxēn¹kxa²yān³ti³su² na¹jau³xai²li² i³ye³-ye¹nxa²ha¹wa². Txa²wā¹sū³na²kxai³lu² kāin² thāi³ti³la² a³lxi¹nxa²ju³ta² ten³sa³nha²wa². Txai²na² Pau²lah³lo²na¹xai²na² ta³lun²ye¹nxa²ha¹wa².